

Oslava divadla divadlom

Devätnásty ročník Tajovského divadelných dní – regionálnej postupovej prehliadky ochotníckeho divadla a divadla mladých sa v tomto roku konal nielen v praktickej rovine, ale aj v úrovni symbolickej. Hlavný organiza-

tor, Stredoslovenské osvetové stredisko, ho zámerne pripravil v termíne, ktorý je venovaný divadlu. Veď od roku 1962 je 27. marec Svetovým dňom divadla.

dokončenie na str. 4

Scéna Nahováračky z hry N. V. Gogoľa Ženba v podaní hercov DOS z Medzibrodu

Foto: Miroslav Zátka

Križová cesta z Talianska

„Na sviatok Panny Márie dňa 8. sept. bola u nás v kostole malá slávnosť. Zavítal k nám z Kremnice p. Libor Matloška, všeobecne známy pod menom „Otecko“, aby posvätil v našom kostole krásnu Križovú cestu. Sú to reliéfy jednotlivých staníc Kristovej cesty na Kalváriu. Križová cesta bola vyrobená v Taliansku, rámy robili v Banskej Bystrici.“

viac v článku Z obecnej kroniky na str. 5

Geniálny vedec z Tajova 80. výročie úmrtia Jozefa Murgaša

*Zvučte vlnky, neste správy
do starého nášho kraju,
nech vás lapia údu davy,
kde Slováci domky majú.*

*Šopnite im: u nás svitá.
A čo u vás? Badat slnka?
A keď vidieť, že vlast skvitá,
preskoč ku nám, oznám,
vlnka!*

Autor básne o rozhlase tajovský rodák Jozef Murgaš uverejnil viacero ďalších svojich veršov v ďalekom svete, kam ho zaviali cesty osudu. Poézia bola len jedným z mnohých čriepkov v bohatej mozaike jeho schopností a záujmov. Svetový význam si Jozef Murgaš vyslúžil predovšetkým ako vedec – vynálezca v oblasti rádiotelegrafie, ľudské dobro sial medzi ľuďmi ako kňaz, obdiv a uznanie získal ako maliar. Život zasvätil spájaniu človeka s človekom.

dokončenie na str. 6

Správy zo zasadnutí Obecného zastupiteľstva v Tajove

1. verejné zasadnutie Obecného zastupiteľstva obce Tajov dňa 4. 3. 2009

Obecné zastupiteľstvo obce Tajov:

- schválilo zmenu využitia priestorov v budove č. 186,
- schválilo kúpnu zmluvu medzi obcou Tajov a pani Soňou Koválikovou na predaj pozemku v cene 350 € za parcelu KN – E č. 723/3 a par. KN – E č. 725/9, spolu 167 m²,
- schválilo kúpnu zmluvu medzi obcou Tajov a Ing. Ivanom Holecem s manž. na predaj pozemku za sumu 13,50 €/m²,
- schválilo kúpnu zmluvu medzi obcou Tajov a Tomášom Božíkom na predaj pozemku za sumu 7 €/m²,
- zrušilo VZN č. 2/2007 o prevádzkovanom poriadku pohrebiska,
- schválilo VZN č. 1/2009 o prevádzkovanom poriadku pohrebiska.

Správy z obecného úradu

Podľa VZN BBSK č. 5/2007 o poskytnutí finančných prostriedkov z vlastných príjmov BBSK účelovo určených na úlohy a akcie vo verejnom záujme sme na rok 2009 podali štyri žiadosti – 1. Spomienková slávnosť pri príležitosti 80. výročia úmrtia Jozefa Murgaša, 2. Viacúčelové ihrisko pre deti a mládež (Notárska záhrada), 3. Tajovské noviny – informačný štvrtročník, 4. Jánka hostina 2009.

V centre našej obce sa nachádza historická pamiatka, prízemná vidiecka chalupa, v ktorej sa narodil spisovateľ a dramatik Jozef Gregor Tajovský. V súčasnej dobe je tam zriadený Pamätný dom Jozefa Gregora Tajovského a Pamätná izba Jozefa Murgaša, ktoré každoročne navštívi množstvo študentov a turistov. Po poslednej dopravnej havárii, pri ktorej narazilo auto do dreveného plotu na Pamätnom dome, sme na BBSK – Odbor dopravy a komunikácií (vedúci Ing. Albert Andrejko) podali žiadosť o namontovanie zvodidiel popred Pamätný dom, ktoré by chránili túto historickú budovu. O podporu našej žiadosti sme požiadali na BBSK aj Odbor dopravy a cestovného ruchu (vedúci Ing. Ladislav Monček).

V roku 2001 sa v našej obci uskutočnila rekonštrukcia verejného vodovodu. Hlavná trasa bola vedená komunikáciou II. tr. č. II/578. Miesta na komunikácii, kadiaľ je vedené vodovodné potrubie verejného vodovodu, postupne sadajú, čím vzniká na kraji komunikácie nerovnosť, ktorá značne znepriemňuje pohyb občanov a premávku. Vozidlá obchádzajú sadnutú časť vozovky, čím prechádzajú do protismeru, kde hrozí kolízia s oproti idúcimi motorovými vozidlami a ohrozujú bezpečnosť obyvateľov obce. Kritický úsek je hlavne poniže Potravín u Greškov, kde je komunikácia veľmi úzka. V centre obce pri obecnom úrade je prekopaná komunikácia, cez ktorú denne prejde množstvo motorových vozidiel. Nákladné vozidlá, ktoré prechádzajú cez túto sadnutú časť vozovky, robia značný hluk a vyrušujú deti blízkej materskej školy. Okná spálne, kde deti po obede odpočívajú, sa nachádzajú pri tejto časti vozovky. Požiadali sme BBSK – Odbor dopravy a komunikácií o opravu poškodených úsekov komunikácie. Uvedenú žiadosť sme poslali aj na Regionálnu správu ciest Banská Bystrica.

20. februára 2009 sa v zasadačke na obecnom úrade konalo stretnutie občanov so zástupcami Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti a zástupcami obce, kde boli oboznámení o navrhovanej stavbe „Tajov – kanalizácia“. Navrhovaná stavba je vedená ako verejnoprospešná. Rieši odkanalizovanie obce, keďže v rámci projektu „Banská Bystrica – sústava na likvidáciu odpadových vôd“ je už kanalizačný privádzac zrealizovaný. Splaškové vody sa budú odvádzať do Čistiarny odpa-

dových vôd v Banskej Bystrici. V obci doteraz nebola budovaná žiadna kanalizačná sieť, iba niekoľko domových ČOV, ktoré sú náročné na prevádzku a údržbu. Splaškové vody sú akumulované v často nevyhovujúcich a priepustných žumpách a septikoch, ktoré nevyhovujú normám STN a sú neprípustné pre životné prostredie. Celková dĺžka kanalizačnej stoky aj s prípojkami je 7093 m. Súčasťou navrhovanej kanalizácie sú aj dve prečerpávacie stanice. Realizácia stavby sa plánuje v roku 2010 až 2013.

Stredoslovenská vodárenská spoločnosť poslala niektorým občanom Nájomné zmluvy (ďalej len NZ) na pripravovanú investičnú akciu „Tajov – kanalizácia“. Predmetné zmluvy je potrebné dokladať k žiadosti pre územné a vodohospodárske rozhodnutie, ako aj pre vstup pracovných mechanizmov počas prác na pozemok. Bolo by vhodné, ak nie sú námietky k NZ, aby občania zmluvy podpísali a doručili na uvedenú adresu alebo na Obecný úrad v Tajove.

Zdržiavanie nepodpísaných zmlúv môže zbytočne natahovať čas na prípravu vyššie uvedenej akcie. Znamená to, že StVS nebude môcť žiadať o finančnú dotáciu na pripravovanú akciu z európskych fondov v prvom kole. Obec má šancu získať finančné prostriedky na navrhovanú stavbu, ktorá rieši odkanalizovanie celej obce, keďže v rámci projektu „Banská Bystrica – sústava na likvidáciu odpadových vôd“ je už kanalizačný privádzac zrealizovaný.

Peter Speváč

Termíny platenia miestnych daní a poplatkov:

daň z nehnuteľnosti je platná do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti výmeru,

daň za psa do 31. 1. príslušného roka (6,60 EUR),

komunálny odpad prvá splátka do 31. 3. príslušného roka, druhá splátka do 30. 9. príslušného roka (16,60 EUR na jedného občana),

poplatok za káblovú televíziu do 31. 11. príslušného roka (14 EUR).

Žiadame občanov o dodržiavanie termínov platenia daní a poplatkov. V opačnom prípade bude obec nútená vymáhať poplatky podľa zákona.

3M consulting s.r.o.
zakladanie s.r.o.
ZADARMO
ak využijete naše účtovnícke služby.
Sme tu pre Vašu biznis...

vedenie účtovníctva
JÚ a PÚ
mzdová agenda
zakladanie s.r.o. a a.s.
tvorba WEB stránok

živnostníci využite u nás
bezplatné konzultácie o
podnikaní s s.r.o. a začnite
podnikať bez rizika!

rýchly kontakt

0905 571 724

www.3mtconsulting.sk

Triedenie odpadu je dôležité

Vážení spoluobčania, prosíme vás, aby ste zodpovedne pristupovali k separácii odpadu. PET fľaše pred vhođením do vreca alebo kontajneru treba postláčať, kartónové škatule poskladať alebo potrhať, aby sa šetrilo miesto a do kontajnerov sa zmestilo viac.

Triedením odpadu sa zlepšuje životné prostredie, šetria sa finančné prostriedky, znižuje sa množstvo odpadu, získavajú sa druhotné suroviny. Pomáhame sami sebe, ak komunálny odpad triedime. Žiaľ, skutočnosť často poskytuje neradostný pohľad na rozhádzaný bežný odpad okolo kontajnerov na separovaný zber v našej obci.

V mesiaci január sa vyskytol problém s odvozom komunálneho odpadu z Jabříkovej. Nebol vyvezený podľa harmonogramu. Pra-

covníci firmy, ktorá nám vykonáva zber komunálneho odpadu, povedali svojim nadriadeným, že nebola zjazdná komunikácia. My sme sa s týmto tvrdením nestotožňovali a po telefonickej dohovore s majiteľom sme vzniknutú situáciu riešili. Prosíme občanov, aby v budúcnosti o nevyvezení odpadu čo najskôr informovali zamestnancov obecného úradu. Predídeme spoločne nešťastným a zbytočným reakciám zo strany dotknutých občanov (keď bolo vreco s odpadom v zlosti vysypané na Pláci), ktoré neriešia problém na správnom mieste. Rozhádzané smeti neprišli upratovať pracovníci spomínanej firmy, museli sme to urobiť sami.

Peter Spevák

Harmonogram zberu druhotných surovín

28. 1. 2009	29. 7. 2009
25. 2. 2009	26. 8. 2009
25. 3. 2009	30. 9. 2009
29. 4. 2009	28. 10. 2009
27. 5. 2009	30. 11. 2009
24. 6. 2009	30. 12. 2009

Papier a sklo sa zbiera len do označených veľkoobjemových kontajnerov pri požiarnej zbrojnici a pri autobusovej zastávke na dolnom konci. Plasty sa budú zberať po obci uložené v plastových vreciach. Zber použitých akumulátorov bude vyhlásený obecným rozhlasom.

V obci sú dve zberné miesta na triedený zber komunálneho odpadu. Jedno je pri požiarnej zbrojnici a druhé na dolnom konci pri autobusovej zastávke. Sú tam kontajnery na plast, sklo, papier.

Je potrebné triediť ich podľa rozpisu:

Plasty

Patria sem: PET fľaše: od nealka, vína, sirupov, PE-HD: od saponátov, šampónov, avivá-

že, destilovanej vody, bandasky 5, 10, 15l (čisté).

Nepatria sem: fľaše od olejov, postrekov, lino, PVC, fľaše od lepidiel, vrecká od mlieka, keľímky od smotany, jogurtu, termixu, masla.

Papier

Patria sem: noviny, časopisy, kancelársky papier, zošity, lepenka na obaly, staré knihy, katalógy, znečistené papierové vrecká.

Nepatria sem: viacvrstvové obaly, kopírovací papier, lepiaca páska, plienky, kovové alebo plastové súčasti.

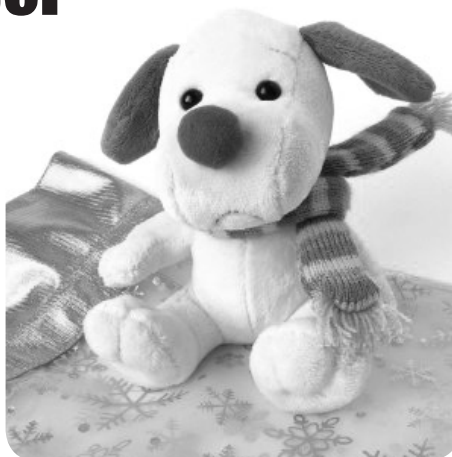
Sklo

Patria sem: čisté sklenené fľaše od alko a nealko, potravín, kozmetiky, sklenené črepy, poháre, farebné sklo, poháre, farebné sklo, poháre, zelené sklo, tabuľové sklo bez drôtu.

Nepatria sem: plexisklo, keramika, žiarovky, žiarivky, autosklá, TV obrazovky, sklo s kovovou výplňou.

Pohyb psov v obci

Dôsledne žiadame majiteľov psov o dodržiavanie VZN o vodení psa mimo chovného priestoru. Fyzická osoba, ktorá poruší ustanovenie zákona NR SR č. 282/2002 Z.z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov a ustanovenia tohto nariadenia, sa dopúšťa priestupku podľa ustanovenia §7 cit. Zákona. Za priestupok môže obec uložiť pokutu do 166 EUR. Obec je nútená túto možnosť využívať a prísne trestať majiteľov, ktorí nechajú svoje zvieratá pohybovať sa mimo chovného priestoru. Zamestnanci obecného úradu už mnohokrát upozorňovali majiteľov psov osobne, v obecnom rozhlase, v novinách, ale náprava nenastala žiadna.

Pod'akovanie

„Vždy, keď ma budeš potrebovať,
som tu pre teba.“

Tak často opakovaná veta. No nie vždy a hlavne pre všetkých samozrejmosť.

O to viac si vážime, keď tá pomoc príde v núdzi od náhodne okoloidúceho človeka.

A predsa sa nájdú úžasní ľudia, ktorí sa bez zaváhania a rozmyšľania obetujú pre iných, pre tých, čo pomoc práve potrebujú.

Skláňame sa pred ich odvahou a ochotou.

ĎAKUJEME.

ĎAKUJEME chlapcom – Paľkovi Kováčikovi a Christiánovi Holubovi za ich odvalu, úsilie a rozhodnosť konať.

ĎAKUJEME Ivetke Sitkovej za obetavosť a nezištnú pomoc, Melanke Sitkovej za ochotu pomôcť.

ĎAKUJEME všetkým dobrým ľuďom, ktorí akokoľvek pomohli pri nešťastí, ktoré sa stalo nášmu ockovi.

ĎAKUJEME všetkým, ktorí sú v myšlienkach, prosbách a modlitbách s nami a hlavne s naším ockom.

Nech Boh žehná každý váš krok a odmení vás svojou milosťou.

S úctou a vďakou

rodina Grešková

(Informácia redakcie: Pán Viktor Greško sa 22. 3. 2009 vážne zranil pri páde z mostíka cez tajovský potok.)

Pozvánka

Obec Tajov, Štátna vedecká knižnica v Bankej Bystrici, Klub Jozefa Murgaša a Jozefa Gregora Tajovského v Bratislave, Fórum pre komunikačné technológie CTF vás srdečne pozývajú na spomienkovú slávnosť pri príležitosti 80. výročia úmrtia tajovského rodáka – vynálezcu, maliara a kňaza Jozefa Murgaša, ktorá sa uskutoční v Tajove (Divadlo u Greškov) 21. mája 2009 o 14.00 hod.

Schránka na odkazy pri obecnom úrade slúži nám všetkým

Ďakujeme za všetky pripomienky, ktorých cieľom je skvalitnenie práce starostu, obecného zastupiteľstva, redakčnej rady Tajovských novín a spoločný prospech všetkých občanov. Konštruktívne návrhy vo svojej činnosti radi zohľadníme.

Oslava divadla divadlom

dokončenie zo str. 1

Počas prehliadky sa predstavilo v Tajove a Medzibrode päť ochotníckych divadiel a dva kolektívy mladých divadelníkov z okresov Banská Bystrica a Brezno. Okrem nich v deň divadelníkov vystúpili aj dva súbory, ktoré svojimi výkonmi patria ku špičke detského divadla a po regionálnej prehliadke ako jej víťazi vo svojich kategóriách (DDS Hviezdičky pri ZŠ Spojová Banská Bystrica – detské divadlo a ZUŠ Slovenská Lupča – dospelí deťom) budú reprezentovať náš región na krajskej prehliadke v Žiari n. Hronom. Tajovského divadelné dni 2009 vhodne doplnila aj výstava Scény Dušana Krnáča. No a tradične netradičným spôsobom sa vyústila prehliadka gala programom.

Porota v zložení Mgr. Soňa Smolková, MgA. Ján Fakla a Dušan Krnáč nemala ľahkú úlohu. Musela nájsť spravodlivý verdikt, pričom divadelné súbory jej to svojimi výkonmi vôbec neľahčili. Zaujímavý bol posun k hľadaniu kvalitnejších textov. Ochotníci Petříkovci z Dolnej Lehoty siahli po súčasnom

Andrej Kabáč (vpravo) si v hre Ženba od N. V. Gogoľa svojou kreáciou postavy Anučkina vydobyl Cenu za mužský herecký výkon
Foto: Miroslav Zátka

Porota v zložení (zľava) Mgr. Soňa Smolková, MgA. Ján Fakla, Dušan Krnáč a metodik Stredoslovenského osvetového strediska pre divadlo Mgr. Maroš Krajčovič (tretí zľava)
Foto: Miroslav Zátka

texte mladej autorky Kataríny Mišíkovej ZABUDLA SOM. V ich inscenácii sa však prejavila napriek talentu herečiek doterajšia neskúsenosť. DOS Ráztočan vo svojej inscenácii ešte stále platí podobnú daň, aj keď siahol po zaručene kvalitnom texte Ivana Stodolu, JOŽKO PÚČIK A JEHO KARIÉRA. V oboch súboroch sa budú musieť ešte vysporiadať so stále prežívajúcim nedostatkom divadelnosti. Skúsení ochotníci zo Slovenskej Lupče po niekoľkoročnej prestávke ukázali, že divadlo

majú v krvi, ale siahli po menej kvalitnej predlohe Emila Svetoňa TESTAMENT, čo bolo na škodu. Porota však ocenila režisérku Annu Dávidovú Cenou za réžiu. Jediní divadelníci z Nemeckej siahli po klasickej dramatickej predlohe Jozefa Gregora-Tajovského ŽENSKÝ ZÁKON. Ich inscenácia zanechala veľmi dobrý dojem. Režijné, scénografické i herecké bola veľmi kultivovaná a vyrovnaná. Toto dielko sa však neposunulo od klasického prístupu Zacharovskej réžie. Súbor získal

Druhé miesto s odporúčením na postup na krajskú prehliadku a Zuzana Šagátová, predstaviteľka Aničky, **Cenu za ženský herecký výkon**. **Prvé miesto** získala inscenácia ŽENBA od N. V. Gogoľa v podaní DOS z Medzibrodu. Medzibrodania v tomto roku nemali síce výhodu domáceho prostredia, ale porota v otváraní divákovi sa predstavili v Tajove v otváraní predstavení prehliadky. U Medzibrodanov už vidno posun k vytváraniu divadelna. Odpúťali sa od „vychodených“ chodníčkov Urbánkovského rangu a pustili sa do divadelne náročnejších predlôh. Andrej Kabáč si svojou kreáciou postavy Anučkina vydobyl **Cenu za mužský herecký výkon**. V kategórii divadla mladých sa uchádzali o priazeň divákov dve triedy druhého stupňa ZUŠ J. Cikkeru v Banskej Bystrici pod vedením Borisa Kováča. Obe inscenácie boli autorské a prinášali nové pohľady mladých na svet. Aj hra STABILLO – NIEČO NA ZAHRIATIE, aj hra NÁŠ boli zaujímavé, aj keď sa ukázali ako nedohotované. Porota sa preto rozhodla neudeliť prvé miesto. Z **Druhého miesta** však postúpil mladší kolektív s hrou NÁŠ. Päťica starších hercov získala tretiu priečku.

Tajovského divadelné dni ukázali niekoľko pretrvávajúcich problémov, ale naznačili aj značné posuny k vyššej výpovednej hodnote inscenácií, prístupov k réžii, výrazné zlepšenie hereckej práce a väčšiu kreativitu v scénografii a kostýmoch. Preto môžeme s radosťou konštatovať, že ochotnícke divadlo v našom regióne dôstojne oslávilo Svetový deň divadla.

Maroš Krajčovič
metodik SOS pre divadlo

Život s krížom

Témou pôstneho obdobia je každoročne Kristov kríž, ale i ten náš osobný, resp. rodinný.

My ľudia si mnohokrát sťažujeme, že ten náš život je veľmi ťažký a prečo to Boh na nás dopúšťa, prečo nám nepomáha viac.

Naše náboženstvo i Cirkev nám zreteľne hovoria, že život bez kríža neexistuje. Veď kto by bol Kristus bez kríža?

Pomôckou pri hľadaní odpovede na otázku: „Aký je môj postoj ku krížu a k životu?“, nech sú nám slová krásnej indonézskej piesne, ktorú v našom kostole spievali dvaja indonézske novokňazi.

Blúdím, Pane, svetom blúdím,
život sa mi ťažký zdá.
Ťarchy na mňa doliehajú,
krížik sa mi ťažký dal.

Nemohol som pod ním kráčať,
padol som na ceste v prach.
Ten tvoj kríž je, Pane, ťažký,
tlačí k zemi, že až strach.

Ako by som sa ho zbavil?
V mojej duši pramení.
Prosím Pána, nech mi ten kríž
On za ľahší vymení.

Pán sa na mňa milo usmial,
ponúkol mi krížov pár.
Iba vtedy som ja zbadal,
že ten môj je vlastne dar.

Udeľ, Pane, svoje sily,
by som svoj kríž miloval.
Trpezlivo pod ním kráčať,
tebe lásku dokázal.

Liturgický prehľad Veľkého týždňa

Nedeľa Utrpenia Pána (Kvetná) – Začína Veľký (svätý, tichý) týždeň, v ktorom Cirkev slávi tajomstvá spásy uskutočnené Ježišom Kristom.

Veľký (Zelený) štvrtok – Cirkev si pripomína ustanovenie Najsvätejšej sviatosti Eucharistie, sviatosti kňazstva a Pánov príkaz bratskej lásky.

Veľký piatok utrpenia a smrti Pána – Cirkev rozjíma o umučení a smrti Pána a uctieva si kríž, pred ktorým sa až do Veľkonočnej vigílie klaká.

Všetci kresťania katolíci zachovávajú zdržovanie sa mäsitého pokrmu a prísny pôst, čím majú účasť na vykupiteľskej obeti Ježiša Krista.

Veľká (Biela) sobota – Cirkev zotrúva pri Pánovom hrobe, rozjíma o jeho utrpení a smrti, ako aj o zostúpení k zosnulým a v modlitbách a pôste očakáva Jeho vzkriesenie.

Veľkonočná Nedeľa Pánovho zmŕtvychvstania – Slávnosť s vigíliou (nočným slávením v sobotu večer) a oktávou (osemdňovým slávením vzkriesenia Ježiša Krista). Je to Nedeľa nediel.

Všetkým vám prajem život v slobode a radosti, pochádzajúci z Kristovho víťazstva.

Zelený štvrtok		
Tajov	18.00 – sv. omša	poklona do 20.00
Veľký piatok		
Tajov	15.00 – obrady utrpenia a smrti Pána	Krížová cesta 10.00 B. hrob do 20.00
Biela sobota		
Tajov	19.30 – sv. omša	15.00 – 19.15 B. hrob
Veľkonočná nedeľa		
Kordíky	9.45 – sv. omša	
Tajov	9.30 – sv. omša	
Kráľiky	11.00 – sv. omša	
Veľkonočný pondelok		
Tajov	8.00 – sv. omša	
Kordíky	9.45 – sv. omša	
Kráľiky	11.00 – sv. omša	

Z obecnej kroniky

Kristovmu zmŕtvychvstaniu predchádzalo jeho utrpenie a smrť na kríži. Aj v našom prostredí sú symboly utrpenia a smrti Krista. S históriou dvoch z nich sa zoznámime prostredníctvom výpisu z tajovskej a jabríckej kroniky.

Jabrická kronika, rok 1942

„Na sviatok Panny Márie dňa 8. sept. bola u nás v kostole malá slávnosť. Zavítal k nám z Kremnice p. Libor Matloška, všeobecne známy pod menom „Otecko“, aby posvätil v našom kostole krásnu Krížovú cestu. Sú to reliéfy jednotlivých staníc Kristovej cesty na Kalváriu. Krížová cesta bola vyrobená v Taliansku, rámy robili v Banskej Bystrici. Cena tejto krásnej ozdoby kostola bola 9 000, – Ks a zohnala sa darmi jednotlivých občanov ako i spoločnými ofermami. Aj Združenie kresťanskej mládeže venovalo na ňu 500, – Ks zo zisku divadelného predstavenia „Michal a Matej“ v réžii učiteľa J. Šebu.“

Tajovská kronika, rok 1939

„Pred kostolom stojí drevený kríž. Stojí tu už mnoho rokov, ale musí byť každých 7 – 8 rokov nový zasadený. I toho roku sa nakláňa, lebo drevo je nahnité. Preto vdova Anna Končoková, rod. Púchy z Tajova kúpila kamenný kríž a dala ho postaviť. Je to krásna obeta menovanej. Kríž ju stál 2 300, – Ks. A ešte na krajší cieľ ho postavila, keď určila modlitby pred týmto krížom prednesené za duše zomrelých vojakov vo svetovej vojne. Kríž bol postavený v mesiaci júni a dňa 29. júna na sviatok sv. Petra a Pavla bol posvätený vdp. farárom Kolomanom Senčekom.“

Starajme sa aj o toto dedičstvo s takou láskou a úctou, s akou ho nadobúdali naši predkovia a nech nám prináša veľa duchovného úžitku.

Vypísala Melánia Poliačiková
Foto: Peter Valach

Geniálny vedec z Tajova

80. výročie úmrtia Jozefa Murgaša

dokončenie zo str. 1

Život a dielo Jozefa Murgaša reflektovali vo svojich prácach mnohí autori. Jedným z nich bol aj učiteľ František Longauer vo svojej knižke *Vynálezci* (vydaná Slovenskou Grafiou v Banskej Bystrici roku 1925). Keďže ide o jeden z najstarších a nepochybne i najzaujímavejších príspevkov o tajovskom rodákovi, chceme sa oň podeliť i s vami, a preto ho uverejňujeme v pôvodnej, neupravovanej podobe – s dobovým pravopisom a štýlom.

Knihu opatril autor takýmto venovaním:
*Dôstojnému Pánu Jozefovi Murgašovi
 slovenskému vynálezcovi v radiotelegrafii
 venuje oddaný ctiteľ
 František Longauer
 učiteľ.*

Rev. Jozef Murgaš zdokonalovateľ bezdrôtného telegrafu.

My národ trpivší za dlhé časy pod cudzím vplyvom, starali sme sa viac o sebazpoznanie o našu minulosť, o naše utrpenie, než by sme boli mohli si vytvoriť také okolnosti, ktoré vynálezcov rodia. Musíme doznať, Slovensko má málo takých vynikajúcich synov, ktorí sa vynálezcami menujú, ale predsa máme vynálezcov z našej krvi, vzdor tomu, že žitie sa nám len teraz začína.

Rev. Jozef Murgaš v Amerike žijúci Slovák je ten, ktorý v tomto ohľade priniesol česť slovenskému menu.

V dobe rozvoja radiotelefonie, ktorá sa práve teraz vkráda do našich dediniek, málo kto vie, komu má byť povďačným za slasť radioaparátom poskytovanú. Meno Marconi je snáď ešte každému známe, ale o Slovákovi tak ako o národe z ktorého pochádza málo hovorí cudzina.

Rev. Jozef Murgaš tiež má veľkú účasť v tom, že radiotelegrafia dosiahla dneskajšieho vysokého stupňa. Terajšie spôsoby bezdrôtného telegrafovania sú nie výtvarmi len jedného človeka, ale mnohých, a našou národnou hrdosťou je, že i Slovák prispel k vývoju tak veľavýznamného divu XX. storočia.

Pod Nízkymi Tatrami tam v starom baníckom mestečku, kde tiež Jozef Gregor Tajovský narodil sa aj Murgaš 17. februára 1864. Chudobní roľníci boli jeho rodičia, ktorí synkovi snažili sa dať vzdelanie. Školu elementárnu vychodil v rodisku a šiestu triedu navštevoval ako klerik Emerikanista v Bratislave, siedmu, ôsmu jako i dva roky bohoslovnia štúdoval v Ostrihome. Už ako gymnazista so záľubou sledoval výsledky techniky, zvlášť ale vtedy svet

Nový Kostol vo Wilkes-Barre, ktorý vybudoval J. Murgaš.

prekvapujúce bezdrôtné telegrafovanie. Túžby vtedy mladého klerika vyprýštili dotiaľ, že v Ostrihomskom semeništi v malom školskom laboratoriu mal možnosti robiť pokusy s bezdrôtnou teleografiou.

R. 1887 presídlil sa zo semenišťa ostrihomského do Banskej Bystrice kde za rok odbavil tretí a štvrtý ročník teologie a dňa 10. novembra r. 1888 bol vysvätený za kňaza. Ako kaplána ho biskup Bende poslal do Dubovej. Cez prázdniny jeho prvého kaplanovania skopíroval obraz Krista z Munkácsyho obrazu „Kristus pred Pilátom“. Vysvitol Murgašov maliarsky talent, vidiac to biskup vykonal mu r. 1889 vstup do peštianskej krajinkej maliar-

skej školy. Za rok skončil štyri triedy tejže školy a vynikajúci maliar v 1890 bol poslaný na umeleckú akademiu do Mnichova, kde obdržal dvojeho vyznačenia za kreslenie a maľovanie. Keď sa biskup Bende presídlil do Nitry ztratil Murgaš svojho podporovateľa a biskupom Rimelym bol poslaný zase len do Dubovej, odtiaľ do Slov. Lupče, pozdejšie do Chrenovca.

Výskumné práce v radiotelegrafii prevádzal ako kaplán, pozdejšie v Mnichove v atelieri jedného súkromníka. Prijdúc domov zo štúdií maliarskych, snažil sa zlepšiť svoj stav maľovaním obrazov pre kostoly. Zarobený peniaz vkladal do experimentovania v elektrine. Ťažko a draho nadobudnuté k pokusom potrebné

veci sa mu stále pri častom sťahovaní kazily. Umiel si, že odíde do Ameriky, lebo keby aj mal stáleho miesta, v experimentovaní pri takých okolnostiach by nebol mohol pokračovať. 14. marca 1896 odišiel do Ameriky.

Študia v bezdrótovej telegrafii pretrhol asi na tri roky k vôli organizovaniu započatej farnosti vo Wilkes-Barre, čo sa mu skvele darilo. V tomto mestečku žije asi 400 slovenských rodín. Po ukončení zariadených prác farnosti v r. 1898 mal už i možnosti si postaviť malý laboratórium k študovaniu bezdrótovej telegrafie. Celý voľný čas trávil v malom domčeku na vršku za kostolom, kde stáli dva zvlášť zostrojené 65 metrov vysoké stožiare, držiace antenu Murgašovej vysielacej a súčasne i prijímacej bezdrótovej stanice.

Stále trpezlivé experimentovanie priviedlo ho k blahodarným výsledkom. V r. 1903 podáva prosbu o patentovanie svojho vynálezu. 10. mája 1904 vo Washingtone mu patent aj povolili. V tých počiatočných rokoch bezdrótovej telegrafovania sa mnohí, medzi nimi tiež i Marconi, snažili zväčšovať vzdialenosť dorozumenia sa bezdrótnym telegrafom. A hľa zásluhou nášho Murgaša je, že prekonal aj Marconim dosiahnuté výsledky.

Vynález Murgašov obsahuje dve veci: Spôsob telegrafovania bez drótu, ktorý v 1904 bol najdokonalejší, a aparát na chytanie elektrických vln z neohraničenej dialky.

Vysielacia stanica Murgašova tak vysielala elektrické vlny, že ony v prijímacej stanici sa zmenia vo dva hudobné tóny. Spravil to vynálezca preto tak, lebo ľudské ucho skorej je schopné rozoznať dva hudobné tóny, ako dlžku času za ktorý jedon a ten istý ton znie. Čiarky z Morse abecedy sú Murgašovým systémom jedným tónom a bodky druhým tónom vysielané.

Druhá čiastka vynálezu Murgašovho je zvláštny detektor, čili prístroj k zisteniu prítomnosti elektrických vln, takzvaný Murgašov imperfekt kontakt (nedokonalý dotyk). Tento prístroj pozostáva z otáčajúcej ihly, na túto ihlu sa dotýkajú malým tlakom drobné kúsky uhľa, alebo grafitu. Ihla jednu otočku vykoná za hodinu a je pohybovaná hodinovým strojom.

Prvá verejná skúška v prítomnosti hostí r. 1905

Tento prijímač vln sa osvedčil byť vtedy o mnoho lepším než Branlyho pilinový koherer. Pri skúmaní prijímu týmto Murgašovým imperfekt kontaktom sa dosiahlo spojenia s vojenskou stanicou do 200 míľ vzdialenosti a tým dosah stanic Marconiho bol prekonaný.

Na takéto úspechy sa utvorila vo Philadelphii úč spoločnosť s kapitálom 50 miliónov korún, ktorá spoločnosť bola povolaná Murgašov systém telegrafovania do života doniesť a rozšíriť. Táto spoločnosť vyplatila 5000 dolárov samému vynálezcovi a začala predávať akcie za 100.000 dolárov z ktorých mali stavať nové stanice. Zanedlho stihlo nešťastie Murgašom postavené stanice, lebo vietor polámal stožiare stanic v Scrantone a Wilkes-Bare. V tom istom roku zomreli tiež traja najväznejší ľudia spoločnosti, tak že od stavania stanic sa odstúpilo.

V r. 1915 Marconiho spoločnosť a spoločnosť prof. Fessendena dostavila sa pred súd v New-Yorku pre prvenstvo svojich vynálezov. Právo oboch spoločností odmrštili, lebo sa zis-

tilo že podstata vynálezu je Murgašova myšlienka. Marconi a Fessenden robili pokusy s Murgašovým vynálezom a zistili, že je jeho systém najlepším zo všetkých vtedy užívaných systémov.

Málo pozmeneného tohto systému telegrafovania bez drótu sa aj dnes ešte užíva, vzdor tomu, že každým dňom sa prebúdzame na novoty v odbore radio telegrafii a telefonii.

Pripomínať si miesto Jozefa Murgaša v našich dejinách a jeho význam pre dnešok je našou povinnosťou i výsadou. Preto sme pri príležitosti 80. výročia jeho úmrtia (*17. 2. 1864 – †11. 5. 1929) v Tajove pripravili na 21. mája tohto roku spomienkovú slávnosť, na ktorej vystúpia so svojimi príspevkami odborníci z oblasti elektrotechniky a komunikačných technológií, zástupcovia Cirkvi a umelci, aby predstavili Jozefa Murgaša vo všetkých jeho činnostiach – ako vedca, umelca a kňaza. Dôležitým bodom programu bude spojenie s odborníkmi na druhej strane sveta, v meste pôsobenia Jozefa Murgaša vo Wilkes-Barre (Pensylvánia, USA) prostredníctvom telemostu a diskusia v priamom prenose o živote a pamiatke Jozefa Murgaša v Amerike. S umeleckým pásmom sa predstavia študenti Akadémie múzických umení pod vedením režiséra Juraja Sarvaša.

Podujatie sa bude konať pod záštitou Chargé d'Affaires Keitha Eddinsa z Velvyslanectva USA na Slovensku a predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja Milana Murgaša. Organizátormi sú – obec Tajov, Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici, Klub Jozefa Murgaša a Jozefa Gregora Tajovského v Bratislave, Fórum pre komunikačné technológie CTF.

Murgašov obraz Kristus pred Pilátom na Biskupskom úrade v Banskej Bystrici

Foto: Peter Valach

Správca expozície v Pamätnom dome J. G. Tajovského, Literárne a hudobné múzeum v Banskej Bystrici, oslávi 40 rokov

Literárne a hudobné múzeum v Banskej Bystrici (LHM) bolo zriadené 1. marca 1969 rozhodnutím rady Okresného národného výboru v Banskej Bystrici ako múzeum s pôsobnosťou v okresoch Banská Bystrica, Lučenec, Rimavská Sobota a na Pohroní. Jeho poslaním bolo zhromažďovať, spravovať, sprístupňovať a vedecky skúmať pamiatky, ktoré majú vzťah k literárnemu a hudobnému životu vymedzeného územia. Vývoj však čoskoro priniesol zúženie pôsobnosti len na okres Banská Bystrica, čo pretrvalo až do delimitácie múzea pod správu Ministerstva kultúry SR od 1. januára 1991, kedy sa rozšírila na územie stredného Slovenska. Hlavné poslanie však zostalo zachované.

Expozícia Ľudové hudobné nástroje na Slovensku

Foto: Vladimír Červený

Od roku 2001 sa múzeum stalo súčasťou banskobystrickej Štátnej vedeckej knižnice ako jej špecializovaný organizačný útvar. Vo svojej činnosti sa zameriava na dokumentáciu literárnych a hudobných osobností viažucich sa k regiónu Banská Bystrica a stredné Slovensko, ale dokumentuje aj divadelné a hudobné súbory, spolky, tlačiarov, významné podujatia a udalosti a zabezpečuje tiež špecializovanú celoslovenskú dokumentáciu výroby a uplatňovania ľudových hudobných nástrojov na Slovensku. V zbierkovom fonde (takmer 50 tisíc zbierkových predmetov) sú staré vzácne tlače i nová knižná produkcia spisovateľov, plagáty, bulletiny, archívne dokumenty, literárne a hudobné rukopisy umeleckých a vedeckých diel, audiovizuálne nahrávky diel, podujatí a rozhovorov s osobnosťami, fotografie, výtvarné diela, zbierky z oblasti divadelníctva, ľudové a klasické hudobné nástroje, trojrozmerné vecné i osobné pamiatky. Bohatý zbierkový fond a ústavná knižnica je k dis-

Salón spisovateľky Terézie Vansovej v expozícii Múzeum-domov múz

Foto: Vladimír Červený

pozícii bádateľom na prezenčné štúdium. V súčasnosti múzeum prezentuje svoj zbierkový fond v stálych expozíciách: Múzeum-domov múz a Ľudové hudobné nástroje na Slovensku. Okrem toho v spolupráci s obca-

mi spravuje aj vysunuté expozície: Pamätný dom Jozefa Gregora Tajovského v Tajove, v Podkoniciach je to Pamätná izba venovaná rodákovi – hudobnému skladateľovi Pavlovi Tonkovičovi. V súčasnosti je sídlo múzea v novo zrekonštruovaných priestoroch podkrovia Štátnej vedeckej knižnice. Tu sú kancelárie odborných pracovníkov a expozícia Múzeum – domov múz. V inej časti budovy historického župného domu je druhá múzejná expozícia Ľudové hudobné nástroje na Slovensku.

40. výročie založenia si múzeum pripomenie zaujímavými aktivitami, ktorými chce oslaviť rôznorodé spektrum návštevníkov, resp. záujemcov o literárnu a hudobnú kultúru regiónu. Aktivity budú prebiehať počas celého roka a vyvrcholia v máji.

Spomeňme aspoň tie najvýznamnejšie: 13. ročník literárneho festivalu Literárna Banská Bystrica (marec), 40 rokov LHM – reprezentatívna výstava (apríl), 42. ročník festivalu Vansovej Lomnička (apríl), Medzinárodný deň múzeí – Deň otvorených dverí v múzejných expozíciách, Noc v múzeu, Múzeá sú tu pre Vás V., slávnostné rozšírené zasadnutie Múzejnej rady k 40. výročiu (máj), Múzeum očami mladých – literárna súťaž pre žiakov ZŠ a SŠ (jún), Prezentácia LHM v rámci veľtrhu Agrokomplex 2009 v Nitre (august), Anderleho Radvaň 2009 – spoluúčasť na medzinárodnom festivale venovanom pamiatke Antona Anderleho (august – september), 42. ročník súťaže Chalupkovo Brezno (október), prednášky, besedy, interaktívne podujatia pre školy, marginalizované skupiny a množstvo ďalších podujatí a aktivít.

Múzeum patrí svojou špecializáciou k ojedinelým múzeám v Európe. Za štyridsať rokov svojej existencie pevne zakotvilo v sieti slovenských múzeí s výraznými presahmi do zahraničia.

Všetkých milovníkov literatúry a hudby radi privítame v našom múzeu a zároveň ich pozývame na vyššie spomenuté podujatia.

Mgr. Soňa Žabková, PhD.
LHM Banská Bystrica

Prezentácia knihy Zlaty Solivajsovej

Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici pripravila 16. decembra minulého roka slávnostné podujatie, na ktorom bola prezentovaná reedícia knihy bankskobystrickej spisovateľky Zlaty Solivajsovej *Kľúč od každých dverí*. Prvé vydanie knihy vyšlo roku 1971 v období normalizácie, ale pre výhrady mocných bol celý jej náklad stiahnutý z predaja a zošrotovaný. Diela spisovateľky boli v minulom režime zakázané a ona sama bola prenasledovaná. Štátna

vedecká knižnica pripravila nové vydanie knihy a predstavila ho za osobnej účasti Zlaty Solivajsovej, ktorá sa v zdraví dožíva 86 rokov.

Na tejto milej slávnosti mala veľkú zásluhu šéfredaktorka našich novín Soňa Šváčová, ktorá pracuje v knižnici ako bibliografka. Zostavila tiež personálnu bibliografiu Zlaty Solivajsovej a podujatie aj veľmi profesionálne a odborne moderovala. Na akcii bola výborná atmosféra, doplnená recitáciou z diel Zlaty Solivajsovej. Zúčastnili sa na nej spisovatelia, literárni vedci a odborní pracovníci z knižnice a z Literárneho a hudobného múzea v Banskej Bystrici.

Bola to milá slávnosť odborne, citlivo, ľudsky pripravená, čím sa aspoň čiastočne odčnila krivda z minulých čias. Vďaka patrí všetkým, ktorí toto stretnutie pripravili.

Pani Zlatke Solivajsovej bola koncom minulého roka udelená tiež Cena primátora mesta.

Mária Surovčíková

Spisovateľka pri podpisovaní svojej knihy na slávnostnom podujatí *Kľúč od každých dverí* alebo príbeh Zlaty Solivajsovej
Foto: Michaela Töröková

Druhý Farský ples

Fašiangy – čas zábav a plesov sa blížil ku koncu. Aj v našej doline sme sa s ním rozlúčili radostne a v dobrej nálade. Usporiadali sme druhý Farský ples. Tak ako vlni, aj tento rok sa konal v Kultúrnom dome na Králikoch. Zábaviť sa prišli nielen Tajovčania, Králičania, Kordičania, ale aj Banskobystričania.

Krátkym príhovorom a spoločnou modlitbou ples otvoril pán farár Jozef Petrik. Svojím humorným slovom nám zábavu spríjemňoval Imrich Lalík, vedúci Vojenského folklórneho súboru Jánošík. Ukážkami latinsko-amerických a štandardných tancov oživil sálu Paľko Slávik a Sonička Šváčová ml. Po nich sa nedali zahanbiť defúrence z Detského folklórneho súboru Matičiarik pod vedením pani Zuzany Drugovej. Predviedli nám, ako sa zabávali dievčence a mládenci kedysi.

Po výbornej večeri, ktorú nám pripravil Roman Schmidt so svojimi pomocníkmi, sme sa zabávali pri tónoch Ludovej hudby Jána Maka i modernej hudby diskdžokeja Ladislava Doncsa.

Chlapi futbalisti (zapojili sa aj ženy) si mohli vyskúšať svoje futbalové zručnosti v súťaži. Kto trafil fľašu vína, stala sa jeho odmenou.

O polnoci bolo veľké žrebovanie tomboly. Ceny venovalo veľa známych aj neznámych sponzorov. Všetkým ďakujeme.

Zábava trvala do skorých ranných hodín. Myslím si, že ten, kto prišiel, neľutoval a opäť príde aj na budúci rok. Dúfam, že Tajov bude o rok zastúpený na plese v hojnejšom počte.

Na záver chcem poďakovať pánovi farárovi Jozefovi Petrikovi, že prišiel s nápadom organizovať plesy. Ďakujem aj celému tímu, ktorý sa podieľal na príprave plesu.

Text a foto: Hana Rišiaňová

Na plese vystúpil detský folklórny súbor Matičiarik.

RECEPTÁR

Slaný závin

Suroviny:

Cesto – 50 dkg hladkej múky, ½ balíčka kypriaceho prášku, 1 ½ kávovej lyžičky soli, 25 dkg Hery, 1 kyslá smotana.

Plnka – 25 dkg masla, 30 dkg strúhaného syra eidam.

Pracovný postup:

Cesto – z prísad spracovať cesto. Rozdeliť ho na 4 kusy. Každý kus vyvalkať na obdĺžnik a natrieť ho po celej ploche plnkou. Stočíme na závin a necháme 12 hodín stáť. Pred pečením cesto (závin) krájame ako osie hniezda (na rezy) a kladíme na plech reznou plochou ďalej od seba. Pečieme v stredne teplej rúre.

Plnka – 25 dkg masla, 30 dkg strúhaného eidamu vymiešame.

Z receptov vybrala M. Poliačiková

Velkonočný plnený veniec

Suroviny:

Cesto – 400 g polohrubej múky, 30 g droždia alebo ¾ lyžičky sušeného, 3 lyžice cukru, 4 lyžice roztopeného tuku, 2 žltky, necelé 2 dcl mlieka
Plnka – 100 g sekaných orechov, 50 gramov hrozienok, 2 PL strúhanej čokolády, 1 PL rumu, 4 PL medu

Pracovný postup:

Cesto pripravte klasickým spôsobom. Zatiaľ čo cesto kysne, si pripravíme plnku: nasekané orechy zmiešajte s čokoládou a hrozienkami, pridajte med a rum. Po vykysnutí cesto vyvalkajte na obdĺžnik a potrite plnkou, zviňte do rolády, konce spojte spolu a potrite vajičkom. Narežte asi do 2/3 rolády, asi 1 - 2 cm od seba, jednotlivé „zárezky“ oddelte od seba, trošku vykrúťte do strany, aby plnka vykúkala. Pečte na 180 - 190 stupňov 15 - 25 minút do hneda. Na záver poprášte práškovým cukrom alebo polejte rumovou polevou a ozdobte vajičkami...

<http://www.mimibazar.sk/recept.php?id=4491>

Zomrel čestný občan Tajova Ľudovít Tupta (31. 5. 1916 – 9. 2. 2009)

Narodil sa v železničiarkej rodine vo Vrútkach uprostred prvej svetovej vojny. Nasledovalo detstvo a mladosť prevažne v okolí, reálne gymnázium a prvé zamestnanie v Žiline.

Nasledujúce roky ho už zastihli vo vtedy vzdialenej Prahe, kde sa zoznámil aj s neskoršou manželkou Irenou.

Po vynútenom návrate na Slovensko založil v Bratislave úspešný elektrotechnický podnik Erafon, ktorého dni však boli zrátné po nástupe novej povojnovej moci.

Nenechal sa zlomiť a bez ponížujúcej podriadenosti vypracoval sa na uznávaného odborníka v telekomunikáciách. Nad rámec každodenných povinností učil, viadol cvičenia na vysokej škole, písal odborné články a knihy, prekladal učebnice, zlepšoval, pracoval vo vedecko-technickej spoločnosti.

Na starosť našiel spolu s manželkou láskavú pomoc, porozumenie, zdravotnú starostlivosť, bezpečie a istotu v lamačskom penzióne.

Popri pracovných povinnostiach po desaťročia až do posledných chvíľ sa neúnavne a sústavne venoval oživovaniu pamiatky na slovenského kňaza, národovca a vynálezcu reverenda Jozefa Murgaša, za čo obec Tajov ocenila jeho úsilie čestným občianstvom.

Na písacom stole ešte zostali poznámky s plánmi a zámermi na čas po návrate z nemocnice.

Osud však rozhodol ináč, a tak síce už oslabený, ale s jasnou myslou, napokon ale vyrovnaný so svetom a Všemohúcim odobral sa od nás pokojne, s modlitbou na perách na svitaní 9. februára roku Pána 2009.

Ing. Vladimír Tupta, syn
Viedeň, 23. 3. 2009

Plán kultúrnych a športových akcií na rok 2009

Február

- karneval MŠ Tajov

Marec

- Tajovského divadelné dni
- rozlúčka so snehom a lyžovaním

Apríl

- relaxačný pobyt v Turčianskych Tepliaciach

Máj

- spomienková slávnosť pri príležitosti 80. výročia úmrtia Jozefa Murgaša
- otvorenie bicyklistickej sezóny

Jún

- Medzinárodný deň detí; Deň matiek; Jánska hostina
- Jánske športové hry

Júl

- súťaž vo varení štiarcu v Králikoch
- splav Hrona

August

- bicyklom na Skalku
- kúpanie v Kováčovej

September

- Stretnutie troch generácií
- stretnutie športovcov na ihrisku

Október

- Mesiac úcty k starším
- spomienka na Jozefa Šebu pri príležitosti nedežítých 90. narodenín
- bowling

November

- súťaž v pečení koláčov v Riečke
- súťaž vo vianočnej výzdobe v Kordíkoch
- lampiónový sprievod
- pingpongový turnaj

December

- Mikuláš
- Silvester na Pľaci
- Hor sa do Tatier!

Na všetky podujatia vás srdečne pozýva kultúrna komisia a športová komisia. Bližšie informácie budú včas uverejňované prostredníctvom plagátov, obecného rozhlasu a Tajovských novín.

Jazykové okienko

Ako máme používať názov našej novej meny Euro

Slovo EURO je stredného rodu a skloňuje sa podľa vzoru mesto:

Nominatív: euro – eurá

Genitív: eura – eur

Datív: euru – eurám

Akuzatív: euro – eurá

Lokál: eure – eurách

Inštrumentál: euro – eurami

Väzba slova EURO s číslovkami:

• jedno euro

• dve, tri, štyri eurá

• päť, šesť, desať, trinásť, päťdesiat, sto, tisíc eur

Narodili sa...

V rodine Hewových sa tešili na Vianoce z krásneho, nevšedného Božieho daru.

24. decembra 2009 sa rodičom

Renáta a Michalovi Hewovým narodil synček **Michal**. Spolu s nimi zdieľame ich radosť a blahoželáme im. Malému Miškovi prajeme, aby rástol v zdraví a aby sa vzťahoval na tele i na duši v láskavom kruhu svojich rodičov a sestričky Lucky.

V rodine manželov **Diany a Martina Mackovičových** privítali svoje prvé dieťaťko – dcéru **Vanessku**. Šťastným rodičom želáme z nej veľa radosť a Vanessku, ktorá prišla na svet 19. februára 2009, vítame medzi nami a prajeme jej, aby sa tešila zo života obklopená láskou a starostlivosťou svojich najbližších.

Rodičom **Gabriele Kalinovej a Pavlovi Hricovi** sa 2. apríla 2009 narodila dcérka **Alexandra Kalinová**. Prajeme jej šťastný život v láske a zdraví. Rodičom blahoželáme, nech majú z dcérky len radosť.

Jubilanti

Január

Anna Turáková
Anna Mátiková, Mgr.

Február

Anna Onderková
Emília Mátiková, Mgr.
Margita Murgašová
Peter Pavlík
Terézia Uhliarová
Michal Kováčik
Barbara Babicová
Terézia Bednárová
Jakub Sedilek

Marec

Emília Račanská
Jozef Neděla
Lenka Sedileková

Úprimným vinšom pozdravujeme našich jubilantov:

„Do každého dňa hojné Božie požehnanie, nech vám slúži zdravie, nech vás neopúšťa láska, pokoj, šťastie!“

Krásneho a vzácneho životného jubilea sa dožila 2. februára 2009 pani

Anna Onderková, ktorá oslávila svoje 90. narodeniny v dobrom zdraví. Prajeme jej ešte veľa radosť a pokojných dní v kruhu svojich milovaných a hlavne Božiu pomoc a ochranu na ďalšej ceste životom.

Spomienka

Dňa 11. mája 2009 si pripomenieme 2. výročie, čo odišiel do večnosti náš drahý manžel, otec, starý otec **Milan Račanský**. S láskou a úctou si na neho spomína manželka Anna s deťmi a ich rodinami.

Opustili naše rady

V nedožitých 90-tich rokoch života 6. februára 2009 zomrela pani **Margita Sedileková**. 84 rokov prežila v Tajove, posledných šesť už ako chorá a nevládna prežila v Banskej Bystrici v rodine dcéry, kde aj zomrela.

12. februára 2009 opustil po dlhšej chorobe naše rady pán **Ladislav Sedilek**. Zomrel v 82-och rokoch života. Starobu a roky poznačené chorobou prežil v láskavej opatere svojich najbližších.

23. februára 2009 Pán povolal do večnosti dvoch našich spoluobčanov.

Pani **Anna Sedileková** zomrela v nedožitom 84-om roku života. Priviedla na svet šesť detí, ktoré sa jej odplácali starostlivosťou a láskou.

Pán **Štefan Sedilek** zomrel v 67-om roku života. Ako vyučený murár ochotne pomáhal v dedine ľuďom pri stavebných prácach.

4. marca 2009 po dlhej a ťažkej chorobe vo veku 77 rokov odišla do večnosti pani **Emília Pavlíková**. Skromnosť a pracovitnosť boli charakteristické črty jej života a v posledných rokoch aj trpezlivosť, s akou znášala svoju ťažkú chorobu.

Deň 23. marec 2009 bol posledným dňom života pani **Gabriely Kalauzovej**. Zomrela v nedožitom 89-om roku. Zostane nám v pamäti ako ochotná, obetavá a veselá spoločníčka na rôznych obecných i farských podujatiach a aj ako dobrá herečka nášho ochotníckeho divadla.

Posledná rozlúčka so zosnulými bola v Kostole sv. Jána Krstiteľa v Tajove.

Spomínajme na nich s vďakou a láskou.

Nech odpočívajú v pokoji!

Splnil sa mi sen

... hovorí Braňo Koczkás, aktuálne študent Fakulty telesnej výchovy a športu Univerzity Mateja Bela a hráč basketbalovej extraligy, rozohrávač ŠKP Banská Bystrica. Dvadsaťšesťročný basketbalista, patrične sebavedomý, a zároveň skromný mladý muž prijal moje pozvanie na rozhovor pre čitateľov Tajovských novín.

Branislav Koczkás (v strede) v obrannej pozícii

Foto: archív Branislava Koczkása

Braňo, čo Ťa spája s Tajovom?

Najprv moje detstvo. Veľa času som trávil so starkou a starkým u Gregušov. Dodnes sa stretávam s mojimi bratrancami Matejom a Michalom Lakomčíkovicami. Neskoršie futbal. Hral som už za dorastencov a potom aj za mužov. Futbal som hral rád, ale bol to len doplnkový šport popri basketbale. Aj dnes mám ponuku od TJ Slovan, žiaľ, nemôžem, basketbal hrám profesionálne a tam sú dosť tvrdé podmienky.

Aká bola Tvoja cesta k profesionálom?

S basketbalom som začínal ako žiak štvrtej triedy základnej školy. Ak dobre počítam, je to už sedemnásť rokov. Tréner pán Sklienka mi dal dobré základy a už od juniorských rokov sa pohybujem v najvyšších súťažiach. Hral som prvú juniorskú ligu, od šestnástich rokov hrám za mužov striedavo prvú ligu a extraligu. Prvú ligu som hral za Považskú Bystricu, odkiaľ som odišiel do Dolného Kubína, tam sme pod vedením trénera pána Duška postúpili do extraligy. Pre nedostatok finančných prostriedkov v Dolnom Kubíne som sa vrátil domov, do Banskej Bystrice, naspäť do prvej ligy. Zakrátko sme vybojovali postup do najvyššej súťaže – extraligy a držíme sa na popredných miestach, v tomto období sme v tabuľke na štvrtom mieste.

Popri basketbale si sa stal aj dvojnásobným majstrom Slovenska v „behu dozadu“...

Bežanie vzad, alebo tiež „retro beh“ je rozšírený najmä v Amerike, postupne ovláda aj Európu. Ja som sa k tomuto športu dostal náhodou. Na štadióne na Štiavnických prebiehala atletická súťaž Novinárska stovka, organizátori nás oslovili, či si nechceme zasúťažiť v tejto netradičnej disciplíne... Stalo sa a vyhral som. Na 100 m časom 16,40 sek a vlni som prekonal vlastný rekord časom 15,99. Špeciálne sa tomuto behu nevenujem, je však súčasťou basketbalového tréningu. Hráam na poste rozohrávača, a preto mi je pohyb dozadu prirodzený.

Hráš profesionálne basketbal, v tomto roku končíš vysokú školu. Ako to všetko zvládaš?

V pohode. Ráno tréning, popoludní tréningem deti na základnej škole, potom znovu tréning, či zápas. V škole mám individuálny študijný plán, celkom sa mi darí. Väčšinu disciplín ako aktívny športovec zvládam bez problémov. Mám čas i na kino, na priateľku. Tento rok chcem školu ukončiť a získať kvalifikáciu trénera.

Zimná príprava futbalistov

V rámci prípravy na jarnú súťaž odohrali tajovskí futbalisti na umelej trávě tri zápasy. S Jakubom prehrali 2:6, s Lučatínom vyhrali 6:1 a s Harmancom vyhrali 9:4. I. Slávik

Pozvánka na futbal

Program jarného kola II. A triedy

- 5. 4. 2009 Tajov – Riečka
- 12. 4. 2009 Šalková B – Tajov
- 19. 4. 2009 Podkonice – Tajov
- 26. 4. 2009 Tajov – Dúbravica
- 3. 5. 2009 Nemecká – Tajov
- 10. 5. 2009 Tajov – Staré Hory
- 19. 5. 2009 Malachov – Tajov
- 24. 5. 2009 Tajov – Mičiná
- 31. 5. 2009 Strelníky – Tajov
- 7. 6. 2009 Tajov – Hronsek
- 14. 6. 2009 Horné Pršany – Tajov
- 21. 6. 2009 Tajov – Hiadeľ

I. S.

Vážení priatelia, Telovýchovná jednota SLOVAN TAJOV si vás dovoľuje osloviť a požiadať vás o venovanie sumy rovnajúcej sa 2 % zaplatenej dane Telovýchovnej jednote SLOVAN TAJOV.

Pre udržanie aktívneho futbalu, reprezentujúceho obec Tajov, uvítame akúkoľvek sumu, ktorú použijeme na obnovenie športovej výbavy futbalového klubu. Za takto získané finančné prostriedky plánujeme zakúpiť nové futbalové lopty, reflexné vesty pre usporiadateľov, rohové zástavky a nevyhnutne musíme investovať do nového čerpadla na polievanie ihriska.

Za vaše rozhodnutie venovať nám 2 %-tá zo zaplatenej dane vám vopred ďakujeme. Informácie a príslušné tlačivá vám radi poskytnú členovia výboru.

Výbor TJ SLOVAN TAJOV

Naplnil basketbal tvoje sny?

Kedže basketbal hrám od svojich deviatich rokov, našiel som v ňom zmysel života, pripadá mi celkom prirodzene, že toľko času venujem športu. Ale predsa, vždy som túžil, aby som sa aspoň na jeden rok stal skutočným profesionálom so všetkým, čo k tomu patrí. Dnes môžem povedať, že profesionálom som už päť rokov, basketbal ma živí a na palubovke sa mi celkom darí. Získali sme si bystrických fanúšikov, pri zápasoch cítim ich podporu. Ja osobne ešte viac, a to podporu mojej rodiny, najmä mama a sestra nevynechajú ani jeden zápas...

So želaním úspešného ukončenia štúdia a ďalších športových úspechov za rozhovor poďakovala Anna Chlebovcová

Tajovské noviny – informačný štvrťročník

Vydáva: Obecný úrad Tajov, evidenčné číslo EV 1123/08 • **Adresa redakcie:** Redakcia Tajovských novín, Obecný úrad Tajov 79, 976 34 • **Šéfredaktorka:** Mgr. Soňa Šváčková, e-mail: svacova@stonline.sk • **Redakčná rada:** Melánia Poliačiková, Mgr. Iveta Sitková, Mgr. Jozef Petrik, RSDr. Anna Chlebovcová, Ing. Peter Valach • **Jazyková úprava:** Melánia Poliačiková • **Grafická úprava a tlač:** Ing. Peter Valach

Za obsah rukopisu zodpovedá autor. Redakcia sa nemusí vždy stotožňovať s názormi autora. Nevyžiadané rukopisy nevraciam. Nepredajné. Objednávky na inzerciu prijíma redakcia. Autorské práva vyhradené. Akékoľvek rozmnožovanie textu, fotografií a obrázkov len s predchádzajúcim písomným súhlasom redakcie Tajovských novín.